

Informacje odnośnie profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Sandomierzu
według stanu na dzień 31.12.2017 roku

I Informacje ogólne

1. Bank Spółdzielczy w Sandomierzu z siedzibą w Sandomierzu, ul. Słowackiego 37b, przedstawia informacje, o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej.
2. W 2017 roku BS w Sandomierzu prowadził działalność poprzez:
Centralę Banku, Oddziały w: Sandomierzu, Dwikozach, Samborcu, Wilczycach, Zawichoście, Anopolu, Kleczanowie oraz w 5 Punktach Kasowych w Sandomierzu.
3. Bank Spółdzielczy w Sandomierzu na dzień 31.12.2017 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych.

II Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

1. Bank opracował i wdrożył Strategię zarządzania ryzykiem, która określa założenia procesu zarządzania ryzykiem w Banku, określa ryzyka uznane za istotne dla działalności Banku, precyzuje zadania organów Banku, komitetów, jednostek organizacyjnych oraz innych uczestników procesu zarządzania poszczególnymi ryzykami. Strategia określa podstawowe zasady zarządzania ryzykami występującymi w Banku, obowiązujące w tym zakresie procedury wewnętrzne, cele strategiczne wraz z systemem limitów w tym elementy zarządzania ryzykiem wynikającym ze zmian warunków makroekonomicznych.
Założenia strategii w zakresie kształtowania funduszy własnych Banku określone zostały w odrębnej strategii zarządzania i planowania kapitałowego.
2. Proces zarządzania poszczególnymi ryzykami istotnymi zidentyfikowanymi w działalności Banku regulują odrębne procedury wg rodzaju ryzyka.
3. Bank posiada odpowiednią do skali i złożoności działania strukturę organizacyjną. W procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą:
 - a) Rada Nadzorcza, która zatwierdza strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem wraz ze sprawowaniem nadzoru nad systemem zarządzania ryzykami oraz procesem szacowania i utrzymywania poziomu kapitałowego,
 - b) Zarząd, który odpowiada za opracowanie, wdrożenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur związanych z ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności, systemem kontroli wewnętrznej oraz procesem, szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego, a także nadzorem nad efektywnością tych procesów.

Zarząd Banku funkcjonuje w składzie 3-osobowym.

Członkowie Zarządu Banku posiadają kompetencje do prowadzenia spraw Banku wynikające z:

- 1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
- 2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
- 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji.

W składzie Zarządu Banku są osoby, które władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego, niezbędnymi w zarządzaniu Bankiem na polskim rynku finansowym.

Cele i zadania Zarządu Banku:

1. Działając w interesie Banku Zarząd ma na względzie cele oraz zasady prowadzenia działalności przez Bank określone przez przepisy prawa, regulacje wewnętrzne oraz rekomendacje nadzorcze.
2. Realizując przyjętą strategię działalności Zarząd kieruje się bezpieczeństwem Banku.
3. Jest jedynym uprawnionym i odpowiedzialnym za zarządzanie działalnością Banku.
4. Zarządzanie działalnością Banku obejmuje w szczególności funkcje prowadzenia spraw, planowania, organizowania, decydowania, kierowania oraz kontrolowania działalności Banku.

W Banku utworzony jest Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, posiedzenia Komitetu odbywają się raz na miesiąc.

- c) Komórki oraz wyznaczone osoby w Banku uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem realizujące zadania przypisane im wg struktury organizacyjnej oraz procedur wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi ryzykami.

4. Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego
- 2) metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego
- 3) metodę de minimis w zakresie ryzyka walutowego

5. Do ryzyk istotnych, które podlegają szczególnemu nadzorowi Bank zalicza:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko płynności,
- 3) ryzyko stopy procentowej,
- 4) ryzyko operacyjne,

- 5) ryzyko kapitałowe,
 - 6) ryzyko walutowe,
 - 7) ryzyko koncentracji,
 - 8) ryzyko braku zgodności,
 - 9) ryzyko biznesowe,
6. Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku poza Strategią zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu regulują:
- a) w zakresie ryzyka kredytowego i koncentracji:
 - Polityka kredytowa w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu,
 - Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu,
 - Zasady zarządzania ryzykiem koncentracji w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - Zasady zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu,
 - Zasady zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu.
 - b) w zakresie ryzyka płynności
 - Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu,
 - Procedury Banku w zakresie bezpieczeństwa teleinformatycznego
 - c) w zakresie ryzyka stopy procentowej
 - Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - d) w zakresie ryzyka operacyjnego
 - Strategia zarządzania ryzykiem operacyjnym
 - Zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - e) w zakresie ryzyka braku zgodności
 - Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - f) w zakresie ryzyka kapitałowego
 - Strategia zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - Zasady wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - g) w zakresie ryzyka walutowego
 - Zasady zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - Zasady ustalania pozycji walutowych w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
 - Zasady ustalania i stosowania kursów walut obcych w rozliczeniach dewizowych przeprowadzanych przez Bank Spółdzielczy w Sandomierzu
 - h) w zakresie ryzyka biznesowego
 - Polityka zarządzania ryzykiem biznesowym w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu
7. Na dzień 31.12.2017 roku monitorowanie obejmowało wszystkie ryzyka występujące w Banku zarówno istotnie wpływające na działalność jak też inne mogące występować w działalności Banku w każdym czasie.

8. W stosunku do ryzyk istotnych objętych szczególnym nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru, monitorowania oraz system raportowania.

Ryzyko kredytowe i koncentracji zaangażowań

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- wdrożenie/zapewnienie systemu zarządzania ryzykiem zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego
 - utrzymanie dobrej jakości portfela kredytowego - udział zagrożonych na poziomie nie wyższym niż 4,5% portfela ogółem.
- 1) w Banku obowiązuje system limitów w prowadzonej działalności kredytowej,
 - 2) Bank stosuje standardy kredytowe zawarte w regulaminach, instrukcjach, innych procedurach kredytowych,
 - 3) Bank wykonuje bieżący monitoring kredytowy oraz przegląd ekspozycji kredytowych i tworzy wymagane rezerwy celowe,
 - 4) W Banku obowiązuje bieżący (miesięczny) system oceny i raportowania ryzyka kredytowego oraz kwartalny w odniesieniu do koncentracji zaangażowań. Informacje/raporty odnośnie skali, jakości aktywów kredytowych, poziomu ryzyka kredytowego w ujęciu globalnym oraz poszczególnych jednostek organizacyjnych jak również wykorzystania limitów oraz wyniki prowadzonych testów warunków skrajnych przekazywane są Zarządowi Banku w cyklach miesięcznych, a z uwzględnieniem koncentracji w okresach kwartalnych, Radzie Nadzorczej Banku w cyklach kwartalnych. Testy obejmujące również wpływ zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka w okresach rocznych.

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach miesięcznych/kwartalnych,
- Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych

Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmuje:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności lub w innych warunkach bez konieczności ponoszenia straty
 - zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej oraz posiadanie skutecznego planu awaryjnego
- 1) Instrumentami zarządzania ryzykiem płynności w Banku są globalne limity ostrożnościowe ograniczające ryzyko, określające całkowite narażenie Banku na ryzyko.
 - 2) Pomiar ryzyka płynności prowadzony jest w formie oceny jakości źródeł finansowania, zrywalności depozytów, koncentracji depozytów, największych deponentów, systemu limitów, w tym luki niedopasowania oraz oceny wskaźnikowej i nadzorczych miar płynności.
 - 3) System raportowania w tym zakresie obejmuje:

- codzienne informacje z zakresu przepływów środków pieniężnych oraz poziomu wolnych środków,
- codzienne informacje z zakresu pomiaru nadzorczych miar płynności,
- miesięczne raporty z analizy ryzyka zawierające źródła finansowania działalności, zaangażowanie środków, analizę zrywalności depozytów, stabilności bazy depozytowej i największych deponentów w bazie depozytowej banku, analizę wskaźnikową oraz prognozy zobowiązań terminowych i płynności.

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach miesięcznych,
- Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych

Ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych
- ograniczenie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych
- utrzymanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów określonych wewnętrzną procedurą Banku w tym zakresie

Do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej w Banku stosuje się:

- 1) metodę luki stopy procentowej
- 2) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego
- 3) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej
- 4) system limitów ograniczających ryzyko tj.:
 - limit luki niedopasowania w przedziałach przeszacowania stóp procentowych powyżej 12 miesięcy,
 - limit zmian wyniku odsetkowego w przedziałach przeszacowania stóp w okresie 12 miesięcy,
 - limit zmian wyniku odsetkowego dla stawek bazowych (referencyjnych)
- 5) Bank dokonuje wariantowej (szokowej) analizy zmiany stóp i ich wpływu na wynik odsetkowy.

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach kwartalnych,
- Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych

Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz eliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizowanie kosztów, jak również zwiększenie szybkości i adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego

niezależne.

- wdrożenie/utrzymanie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem, w tym wyznaczenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku obejmuje:

- 1) Identyfikację procesów, w tym:
 - a) krytycznych procesów
 - b) procesów kluczowych
- 2) Identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka,
- 3) Stosowane narzędzia redukcji ryzyka,
- 4) Monitorowanie ryzyka, w tym:
 - a) raportowanie zdarzeń operacyjnych
 - b) raportowanie strat operacyjnych - w 2017 roku Bank nie ponosił strat operacyjnych
 - c) monitorowanie poziomu wyznaczonych limitów wewnętrznych
 - d) analizę kluczowych wskaźników ryzyka KRI

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach kwartalnych,
- Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych
- niezwłocznie, w przypadku powstania rozległych zdarzeń operacyjnych Zarząd i Rada Nadzorcza Banku.

Ryzyko kapitałowe

Długoterminowe cele kapitałowe obejmują głównie:

- dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych adekwatnych do skali i rodzaju działalności
- posiadanie minimalnej wielkości współczynnika wypłacalności na poziomie 12%
- obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na poziomie 86%
- przeksięgowanie na fundusze własne minimum 80% nadwyżki bilansowej

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:

- 1) organizację procesu zarządzania i planowania kapitałowego, w tym role organów, komitetów oraz stanowisk uczestniczących w procesie
- 2) strukturę i źródła wzrostu funduszy własnych Banku
- 3) politykę dywidendową i plany kapitałowe Banku
- 4) Rodzaje ryzyka bankowego generujące wymóg kapitałowy, w tym ryzyka istotne
- 5) Proces agregacji wymogów kapitałowych oraz alokacji funduszy na poszczególne ryzyka

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach kwartalnych,
- Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych

Ryzyko walutowe

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- obsługę klientów Banku wg posiadanych uprawnień Banku
- zapewnienie kompleksowej obsługi w zakresie prowadzonych rachunków walutowych, obsługi kartowej i rozliczeniowej

Proces zarządzania ryzykiem walutowym obejmuje:

- 1) zarządzanie ryzykiem kursowym
- 2) wyznaczanie pozycji walutowych Banku
- 3) określenie i monitorowanie limitów ryzyka walutowego obejmujące:
 - limit całkowitej pozycji walutowej
 - limit otwartych indywidualnych pozycji walutowych
- 4) w procesie zarządzania ryzykiem na podstawie danych księgowych wyliczane są i monitorowane:
 - 1) pozycje dla poszczególnych walut
 - 2) całkowita pozycja walutowa
 - 3) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach miesięcznych,
- Rada Nadzorcza w okresach miesięcznych

Ryzyko braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem oznacza:

- efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania
- sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności
- dążenie i dbałość o wizerunek Banku, pozytywny odbiór Banku, przejrzystość działania

Raporty otrzymują:

- Zarząd Banku w okresach kwartalnych,
- Rada Nadzorcza w okresach kwartalnych

Ryzyko biznesowe

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:

- 1) dążenie do osiągnięcia założonych celów ekonomicznych,
- 2) ograniczanie negatywnych zdarzeń wpływających na wynik finansowy i wysokość kapitału,
- 3) uwzględnianie w działalności Banku czynników makroekonomicznych,
- 4) badanie i ocenę:
 - a) realizacji planu finansowego;
 - b) założeń strategii Banku;
 - c) wdrażania nowych produktów, usług;

d) zmian rynkowych na wyniki finansowe Banku

Raporty w zakresie tego ryzyka Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymuje wraz z realizacją założeń planów finansowych, strategicznych, wpływ zmian makroekonomicznych na wyniki finansowe.

III Ekspozycje kapitałowe Banku

1. Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2017 roku.

Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	38 727 548
Kapitał Tier 1	38 727 548
Kapitał podstawowy Tier 1	38 727 548
Fundusz udziałowy (100%) - informacja dodatkowa, nie sumuje się do funduszy	401 400
w tym zaliczany do kapitału podstawowego	219 400
Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy)	38 582 146
Zyski zatrzymane (za zgodą KNF)	
Skumulowane inne całkowite dochody (kapitał z aktualizacji wyceny)	107 643
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-73 998
(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale podstawowym Tier 1	
(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier 1 ponad kapitał podstawowy Tier 1	
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier 1 (np. amortyzacja kapitału z aktualizacji wyceny ze znakiem (-))	
Inne pozycje lub korekty kapitału podstawowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	-107 643
Kapitał dodatkowy Tier 1	0
Kapitał Tier 2	0

Współczynnik wypłacalności Banku liczony jako iloraz kapitałów przez łączną kwotę ekspozycji na ryzyko wyniósł na koniec roku 20,90%

Głównym źródłem wzrostu kapitałów własnych Banku jest wynik finansowy wypracowany w poprzednim roku. Zgodnie z długoterminowymi celami kapitałowymi Bank przeznacza min. 80% zysku na zwiększenie funduszy własnych.

Bank prowadzi politykę kapitałową na podstawie pięcioletnich planów kapitałowych aktualizowanych w każdym roku.

2. Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

IV Adekwatność kapitałowa

1. Poniższa tabela przedstawia łączną kwotę ekspozycji na ryzyko kredytowe oraz kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z grup aktywów.

Wyszczególnienie	Kwota ważona ekspozycji	Wymóg kapitałowy
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	0	0
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	2 871 072	229 686
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	219 505	17 560
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	50 093 842	4 007 507
ekspozycje kapitałowe	3 556 574	284 526
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	28 253 589	2 260 287
ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne	6 793 227	543 458
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach	62 824 220	5 025 938
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	608 916	48 713
inne ekspozycje bilansowe	8 771 810	701 745
ekspozycje pozabilansowe	1 618 565	129 485
RAZEM	165 611 320	13 248 905

2. Poniższe zestawienie przedstawia poziom regulacyjnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Wyszczególnienie	Kwota (zł)
Ryzyko kredytowe	13 248 905
Ryzyko rynkowe	0
1) Ryzyko walutowe	0
2) Ryzyko cen towarów	0
3) Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych	0
4) Ryzyko szczególne cen instrumentów dłużnych	0
5) Ryzyko stopy procentowej	0
Ryzyko rozliczenia, dostawy oraz ryzyko kredytowe kontrahenta	0
Przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0
Przekroczenie progu koncentracji kapitałowej	0
Ryzyko operacyjne	1 578 168
RAZEM	14 827 073

W okresach kwartalnych w procesie szacowania wymogów kapitałowych Bank dokonuje wyznaczania wewnętrznego kapitału na poszczególne ryzyka.

Poziom alokacji kapitału na ryzyka w Banku ustalony został w wysokości 86%. Na koniec okresu nie zachodziła potrzeba utworzenia dodatkowych wymogów.

V Ryzyko kredytowe

1. Należności przeterminowane rozumiane są jako należności, które nie zostały zapłacone w terminie umownym.
2. Należności zagrożone - należności Banku zakwalifikowane do kategorii, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (...) wraz ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 23 czerwca 2017 roku (Dz. U. 2017 poz. 1271) oraz Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (...) wraz ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 roku (Dz.U. 2017 poz. 1965).
3. Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw.
 - Bank tworzy rezerwy celowe na należności zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów o którym mowa w pkt 2.
 - Korekty wartości ustala się wg efektywnej stopy procentowej .
4. Bank w swoich analizach przyjmuje następujący podział na istotne obszary geograficzne: Bank działa głównie w obszarze województwa świętokrzyskiego, a także w województwie podkarpackim i lubelskim.
5. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej na dzień 31.12.2017 roku, bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę ekspozycji w okresie od 31.12.2016 roku do 31.12.2017 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2017 r. w zł	Średnia kwota w okresie od 31.12.2016 r. do 31.12.2017 r.
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	21 675 745	17 820 723
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	14 355 359	12 592 406
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	219 505	258 200
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	234 392 944	206 601 507

ekspozycje kapitałowe	3 556 574	3 560 171
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	28 253 589	26 008 505
ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne	9 893 215	8 460 868
ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach	62 824 220	65 876 722
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	608 916	742 886
inne ekspozycje bilansowe	15 155 945	13 247 303
ekspozycje pozabilansowe	7 245 985	8 330 806
RAZEM	398 181 996	363 500 097

Bank przyjmuje, iż klasy ekspozycji kredytowych, które stanowią najwyższy udział w portfelu kredytowym wyznaczają istotne klasy ekspozycji. Do istotnych klas ekspozycji kredytowych zaliczane są następujące klasy:

- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji wynoszące 234 393 tys. zł, które stanowią 58,87% ogółem ekspozycji
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach wynoszące 62 824 tys. zł, które stanowią 15,78% ogółem ekspozycji
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców wynoszące 28 254 tys. zł, które stanowią 7,10% ogółem ekspozycji

6. Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji obejmują należności od banków w kwocie łącznej 234 392 944 zł i dotyczą należności na rachunkach bieżących oraz terminowych.

7. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów lub według typu klienta.

1. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego w podziale na grupy zaangażowań klientów wg stanu na 31.12.2017 r. przedstawia tabela.

Zaangażowania wg grup klientów	Kwota (zł)
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	5 258 609
Należności normalne	4 868 096
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	390 513
Przedsiębiorcy indywidualni	17 821 679
Należności normalne	15 165 185
Należności pod obserwacją	0

Należności zagrożone	2 656 495
Osoby prywatne	46 874 405
Należności normalne	45 714 926
Należności pod obserwacją	99 212
Należności zagrożone	1 060 266
Rolnicy indywidualni	36 479 004
Należności normalne	35 745 653
Należności pod obserwacją	204 344
Należności zagrożone	529 006
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	682 519
Należności normalne	682 519
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie	107 116 216

2. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności (kapitał+odsetki) według stanu na dzień 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności normalne	14 367 563
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie	14 367 563

3. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela

Wyszczególnienie	Wartość nominalna z odsetkami w zł
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	36 613 372
Należności normalne	35 745 653
Należności pod obserwacją	204 344
Należności zagrożone	663 375
Górnictwo i wydobywanie	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Przetwórstwo przemysłowe	7 277 954
Należności normalne	7 233 453
Należności pod obserwacją	0

Należności zagrożone	44 501
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę	69 757
Należności normalne	69 757
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Dostawa wody; Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z czyszczeniem i utrzymaniem infrastruktury	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Budownictwo	2 156 407
Należności normalne	878 305
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	1 278 102
Handel hurtowy i detaliczny; Naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	4 892 288
Należności normalne	4 096 959
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	795 329
Transport i gospodarka magazynowa	777 192
Należności normalne	777 192
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4 774 553
Należności normalne	4 774 553
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Informacja i komunikacja	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	654 520
Należności normalne	250 326
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	404 194
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	49 149
Należności normalne	49 149
Należności pod obserwacją	0

Należności zagrożone	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	557 899
Należności normalne	557 899
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Administracja publiczna i obrona narodowa; Obowiązkowe zabezpieczenia społ	14 355 359
Należności normalne	14 355 359
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Edukacja	390 513
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	390 513
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	624 090
Należności normalne	624 090
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Pozostała działalność usługowa	1 404 112
Należności normalne	1 404 112
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0
Należności normalne	0
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	0
Razem	74 597 165

8. Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności na dzień 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela (zł).

Klasy należności	do 1 M	1-3M	3-6M	6-12M	1R-2L	2-5L	5-10L	10-20L	pow 20L
Ekspozycje kredytowe	6 101 200	3 751 768	5 667 059	13 614 148	16 008 601	32 284 062	26 201 575	10 973 934	1 552 457
Ekspozycje wobec instytucji	217 707 670	1 367 773	1 665 769	13 651 731					

Pozostałe klasy ekspozycji wymienione w pkt.5	8 943 261	619 230	22 178 802	4 824 591	1 056 597	1 940 897	419 100	0	7 651 771
Razem	232 752 131	5 738 771	29 511 630	32 090 470	17 065 198	34 224 959	26 620 675	10 973 934	9 204 228

9. Strukturę należności od sektora niefinansowego i samorządowego łącznie według stanu na dzień 31.12.2017 r. przedstawia poniższa tabela.

Należności	Wartość w zł
Należności normalne	115 159 225
Kredyty w rachunku bieżącym i ror	4 810 711
Pozostałe kredyty	111 502 721
Kredyty przeterminowane	0
Rezerwy celowe	269 188
Korekta wartości	1 115 529
Odsetki	230 510
Należności pod obserwacją	296 675
Kredyty pod obserwacją	300 911
Kredyty przeterminowane	0
Rezerwy celowe	4 553
Korekta wartości	2 329
Odsetki	2 646
Należności zagrożone	698 904
Kredyty pod obserwacją	3 494 292
Kredyty przeterminowane	3 494 292
Rezerwy celowe	3 928 456
Korekta wartości	8 920
Odsetki	1 141 988
RAZEM	116 154 803

10. Kwoty ekspozycji z nierozpoznaną utratą wartości, rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych – przedstawione oddzielnie, w podziale na istotne obszary geograficzne na dzień 31.12.2017 roku zawiera poniższa tabela

Wyszczególnienie	województwo świętokrzyskie	województwo lubelskie	województwo podkarpackie
Należności normalne	110 105 805	3 648 911	2 558 716
Należności przeterminowane	0	0	0
Rezerwy celowe	269 188	0	0

Korekta wartości	1 042 873	41 887	30 769
Odsetki	215 831	3 935	10 744
Należności pod obserwacją	300 911	0	0
Należności przeterminowane		0	0
Rezerwy celowe	4 553	0	0
Korekta wartości	2 329	0	0
Odsetki	2 646	0	0
Należności zagrożone	3 172 228	287 078	34 986
Należności przeterminowane	3 172 228	287 078	34 986
Rezerwy celowe	3 318 633	591 765	18 058
Korekta wartości	8 659	80	181
Odsetki	836 171	304 687	1 130

VI Ryzyko kredytowe kontrahenta

1. Wg stanu na 31.12.2017 roku Bank prowadził działalność z zakresu portfela bankowego, nie były prowadzone operacje portfela handlowego.
2. Zasady polityki w zakresie zabezpieczeń kredytowych i tworzenia rezerw kredytowych. Zasady polityki Banku w zakresie stosowanych w Banku zabezpieczeń i tworzenia rezerw celowych zawarte są w regulacjach wewnętrznych obejmujących ryzyko kredytowe oraz w procedurze tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku Spółdzielczego w Sandomierzu.

VII Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym.

1. Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2017 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w zł	Wartość rynkowa w zł
Instrumenty kapitałowe - akcje BPS SA	420 676	420 676
Instrumenty kapitałowe - akcje BGŻ SA	1	1
Instrumenty kapitałowe - akcje SGB SA	2 129 000	2 129 000
Bankowe papiery wartościowe SGB SA	1 006 647	1 000 000
Bony pieniężne NBP	19 995 829	20 000 000
RAZEM	23 552 153	23 549 677

VIII Ryzyko płynności

1. Wskaźniki służące wyznaczaniu ryzyka płynności kształtowały się na stabilnym poziomie. Bank posiada wystarczającą kwotę aktywów do pokrycia swoich zobowiązań, co świadczy o jego wypłacalności.
2. Na dzień 31.12.2017 roku wskaźnik płynności LCR wyniósł 378%, a współczynnik płynności krótkoterminowej 522%. Stabilność bazy depozytowej ukształtowała się na poziomie 90%.

3. W wyniku przeprowadzonego szacowania kapitałów wewnętrznych nie stwierdzono konieczności utworzenia wymogu kapitałowego na ryzyko płynności .

IX Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

1. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z kwartalną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:
 - 1) co kwartał Zarządowi Banku oraz Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami,
 - 2) co pół roku Radzie Nadzorczej Banku.
2. Na dzień 31.12.2017 roku zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów w okresie 12 miesięcy przy wzroście stóp procentowych o 1 p. p. zwiększy się o 657 tys. zł, przy spadku stóp spadek wyniku może wynosić 1 976 tys. zł w okresie roku z uwagi na stałe korelacje pomiędzy stopą redyskonta NBP, stawkami rynkowymi oraz stopą Banku ryzyko bazowe i krzywej dochodowości nie wywierają wpływu na wynik odsetkowy. Nie jest badane ryzyko opcji klienta, ponieważ wskaźnik zrywalności depozytów oraz wskaźnik kredytów spłaconych przed terminem utrzymują się znacznie poniżej 5%.
3. W wyniku przeprowadzonej oceny wyznaczania wewnętrznych wymogów kapitałowych nie stwierdzono konieczności utworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko.

X Ryzyko operacyjne

1. Ocena ryzyka operacyjnego przeprowadzana jest na podstawie wypełnianego rejestru. Głównymi zdarzeniami występującymi w Banku są błędy przy dokonywaniu przelewów, nieprawidłowe działanie sprzętu oraz błędy oprogramowania.
2. W okresie roku odnotowano 32 zdarzenia co stanowiło 0,05% limitu wg metody BIA. Bank nie ponosił strat z tytułu ryzyka operacyjnego.
3. Poziom ryzyka operacyjnego utrzymywał się na bezpiecznym poziomie poniżej określonego limitu.

XI Ryzyko walutowe

1. Działalność w walutach wymiennalnych stanowi uzupełnienie usług świadczonych przez Bank. Działalność operacyjna obejmuje waluty: euro, funt brytyjski i dolar amerykański. Bank nie udzielał kredytów w walutach wymiennalnych.
2. Całkowita pozycja walutowa Banku na koniec roku wyniosła 222 tys. zł.
3. W okresie roku nie był wyznaczany wymóg na ryzyko z uwagi na utrzymywanie się całkowitej pozycji walutowej poniżej określonego limitu.

XII Wymogi kapitałowe na kwoty ekspozycji sekurytyzacyjnych ważone ryzykiem

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

XIII Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku

Realizując zapisy Uchwały KNF w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku, wprowadzona została Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Sandomierzu. Polityka sporządzona została z uwzględnieniem poniższych zasad i przesłanek:

- a) Bank nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności,
- b) Z uwagi na profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności na rynku bankowym, postanowienia zawarte w Polityce zmiennych składników wynagrodzeń dotyczą członków Zarządu Banku jako osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku,
- c) Do systemu wynagradzania członków Zarządu wprowadzony został zmienny składnik wynagrodzenia tj. regulaminowa premia roczna, która może być przyznana na podstawie oceny efektów pracy członka Zarządu,
- d) Łączna kwota premii rocznej dla członków Zarządu Banku nie może być wyższa niż 10 % rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 30 % osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.
- e) Roczne stałe wynagrodzenie Zarządu Banku za rok 2017 wynosiło 438 609 zł.
- f) Przy uwzględnieniu przedstawionych wyżej zasad i oceny efektów pracy członkom Zarządu Banku przyznana została premia roczna za rok 2017 w kwocie łącznej 129 274,00 zł dla 3-osobowego składu Zarządu Banku, co stanowi 7,81% zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego za rok 2017.
- g) Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych wyniósł 339%.

XIV Dźwignia finansowa oraz stopa zwrotu z aktywów

Poziom wskaźnika dźwigni finansowej na koniec 2017 roku wynosił 9,87% dla całkowitej kwoty ekspozycji oraz 9,72% dla aktywów netto i pozycji pozabilansowych łącznie.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego.

Najważniejszymi czynnikami mającymi wpływ na poziom wskaźnika dźwigni są: fundusze własne Banku, udzielone kredyty oraz założone lokaty w Zrzeszeniu.

Średnioroczny poziom stopy zwrotu z aktywów (wskaźnik ROA) obliczony jako iloraz zysku netto przez sumę bilansową wynosił 0,57%

Informacja podlega zatwierdzeniu przez Zarząd Banku Spółdzielczego w Sandomierzu.

Informacja w zakresie profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Sandomierzu dostępna jest w sekretariacie Banku.

Dane sprawozdawcze zawarte w Informacji są spójne ze sprawozdaniem finansowym Banku za 2017 rok.

Zatwierdzono dnia 05.07.2018 r.

Zarząd Banku

Pieczęć/Podpisy

**Bank Spółdzielczy
w Sandomierzu**

Handwritten text, possibly a signature or name, located in the upper middle section of the page.